

Hoorapparatenpraat

columns (o.a. in het Nederlands Tijdschrift voor Slechthorenden)

Peter Kraft, Audioloog

Hoorapparatenpraat

“Ik hoor zelfs de vogels weer fluiten!”

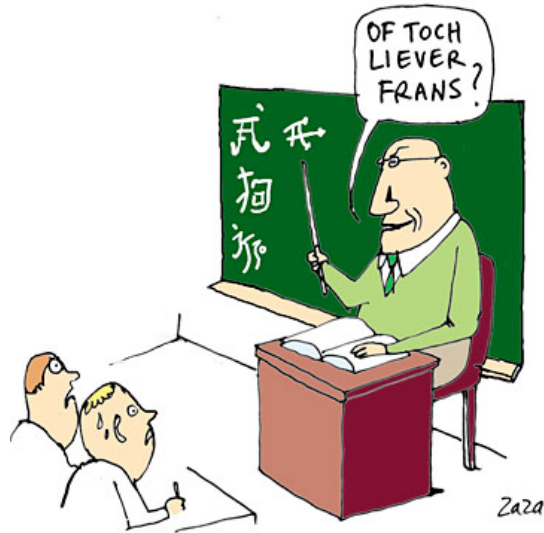
Dat was de misleidende tekst in een reclame van een digitaal hoortoestel een paar jaar geleden. Alsof u niet met elk goedkoop prutsding de vogels kan horen fluiten.

Bovendien, wat kan u die vogels schelen?

Nee, laat die vogels maar even zitten, het gaat toch in de eerste plaats om het horen en verstaan van de stemmen om u heen? Want daar zit 'em het probleem! U hoort het wel maar u verstaat het niet! Hoe komt dat toch, dat U met uw verminderde gehoor zo slecht verstaat, ook al hebt u het beste hoortoestel van de wereld? Wel, U hebt in uw oor zo'n 30 duizend gehoorcellen die voor u het werk doen. Elke klank in de spraak om u heen gebruikt daarvan een zeer bepaalde groep. En elke andere klank dus weer een andere groep. Om bijvoorbeeld een P te kunnen verstaan moeten op dat moment de cellen die bij een T horen, natuurlijk niet werken en omgekeerd. Anders haalt u dat door elkaar. Een goed oor kan er voor zorgen dat een zekere cel niets doet, als er bij zijn buurman gewerkt wordt. Bij een verminderd gehoor is dit vermogen (voor een deel) verloren gegaan. Dus de cellen die bij de P horen, gaan ook werken als er een T gezegd wordt. En de cellen die bij een F horen gaan ook werken als er een S gezegd wordt. En omgekeerd natuurlijk. Als uw gehoororgaan niet goed werkt kunt dus moeilijk verschil horen tussen de woorden 'kat' en 'tak' of 'kap'. En ook 'bos' en 'bof' zijn moeilijk van elkaar te onderscheiden.

Dat moet u dus raden. Of uit het verhaal opmaken. En dat kost een boel energie, dat kan ik u verzekeren. Anders gezegd: daar wordt een mens doodmoe van. Een goedhorende die ooit in Frankrijk is geweest zal dat beamen. Al die Franse ronflonflons en tonnelons lijken namelijk op elkaar, zodat je er al na korte tijd geen bal meer van snapt. Je bent blij als je weer in je caravan zit.

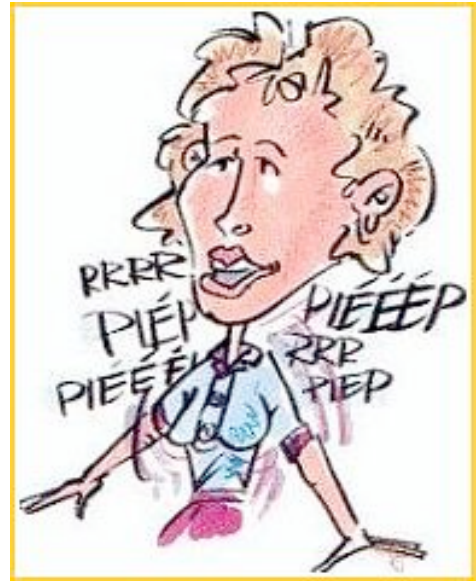

Zo is het ongeveer om slechthorend te zijn. En dat hebt ú dus altijd! En bovendien de hele dag. En dat hoorapparaat van u... Nou, laten we het daar maar een volgende keer over hebben.

september 2000

Zoals de ouden zongen....

Het piepende hoortoestel. De schrik van elke slechthorende. Daar zit je dan in de vergadering of bij een cursus. Iedereen kijkt naar u alsof u een wind gelaten hebt. Iemand klopt verwijtend op uw schouder: "U piept!" Nu is het uw beurt om te kijken alsof u een wind gelaten hebt. In paniek grijpt u naar uw oren: zachter! zachter! Tot u niks meer hoort en de goegemeente weer tevreden voor zich uit zit te kijken.

Dat piepen wordt ook wel 'feedback' genoemd of op z'n Nederlands 'rondzingen'. Nou, zingen is wel een erg optimistische benaming voor het gegil dat het ding produceert op de meest ongelukkige momenten. Misschien wilt u weten hoe het komt en wat je eraan zou kunnen doen. Een hoortoestel maakt zacht geluid hard. Het zachte geluid komt via de microfoon binnen en het versterkte geluid verlaat het toestel via het luidsprekertje en het slangetje. Als dit versterkte geluid nu kans ziet om weer de microfoon te bereiken dan gaat het toestel dit opnieuw versterken. En als dit geluid nu voor de 2e keer de microfoon weet te bereiken hebt u de poppen aan het dansen, want het versterkte geluid is nu tot gegil aangegroeid. En dit alles kan zich in een onderdeel van een seconde voordoen. Hoe dichter de microfoon en de luidspreker bij elkaar zitten hoe sneller hebt u last van dit probleem. En dus piept een klein hoortoestel in het oor sneller dan een achter het oor. En hoe krachtiger het hoortoestel idem dito. Een belangrijke oorzaak van gepiep is een

niet goed zittend of niet goed passend oorstukje. Laat u dus vooral goed uitleggen hoe u het oorstukje in uw oor moet doen, want in veel gevallen bent u dan van het probleem af. Ook kan oorsmeer ophoping in de gehoorgang de oorzaak zijn, want als de gehoorgang vol zit kan het geluid nergens anders heen dan naar buiten. En daar zit - u snapt het al - de microfoon gulzig te wachten om te gaan rondzingen. Als u aangewezen bent op een krachtig hoortoestel (met veel kans op piepen dus), denk dan eens over een rubberachtig oorstukje. Dit sluit wat beter af en geeft daardoor het geluid niet de kans naar buiten te ontsnappen. En tot slot kan het hoortoestel ook doodgewoon defect zijn. Piepende hoortoestellen? Blijf er niet te lang mee rondlopen!

oktober 2000

Onzichtbaar

Onlangs stond er een berichtje in de krant dat een professor in Duitsland een hoortoestel kan inbouwen in het midden oor. Mooi onzichtbaar weggewerkt dus. Ik krijg de indruk dat de bedoeling is dat het daar in elk geval 10 jaar moet kunnen blijven zitten. Het toestel gaat ruim 50.000 gulden kosten, lees ik verder. Of het een ton kost als je stereo wilt horen staat er niet bij, De stroomkosten zijn trouwens erg laag, dat valt al weer mee.

's Nachts kun je namelijk via een laadapparaat onder je kussen de accu weer opladen. U slaapt en wij laden, om zo te zeggen.

Maar nu even serieus: je kunt er zonder problemen mee zwemmen, hardlopen en vrijen. Het blijft mooi zitten, niemand ziet het en het piept niet. Is dat niet grandioos? De professor heeft er al 20 mensen mee geholpen, lees ik. U zat daar vast nog niet bij, maar het schiet aardig op. Veel (fors) slechthorenden vinden dat het verstoppertje van je hoortoestel niet bijdraagt aan de acceptatie ervan. Maar veel (licht) slechthorenden hebben daar maling aan en daar kan ik ruim inkomen. IJdelheid heeft een onaardige bijklank. Maar wat is daar nou eigenlijk mis mee? Wij vinden het toch ook doodgewoon dat een vrouw van 60 haar best doet om er 3 jaar jonger uit te zien, terwijl een meisje van 17 juist probeert er 3 jaar ouder uit te zien? En dat veel mannen met een stropdas en een koffertje er belangrijk willen uit zien? Een kunstgebit, een toupet, een attaché-koffertje, het zijn allemaal verstopzels van de eigenaar die hoopt dat

u niet ziet dat de schijn bedriegt. Ik vraag graag begrip voor de wens van een slechthorende om een zo onopvallend mogelijk apparaatje te dragen. Natuurlijk heeft iedereen het recht om luid en duidelijk te tonen dat hij of zij een hoogst vervelende handicap heeft. Je kunt dat doen door het hoortoestel opvallend te dragen. Je kunt dat doen door de omgeving er voortdurend op te wijzen. Iedereen heeft zo zijn eigen manieren om het te doen zoals hij het doet.

Maar ik vind ook dat een ieder het recht heeft om de wens te koesteren, dat niemand het ziet. Dat heeft die professor goed begrepen.

En nou ik u toch spreek - als u het voor niets kon krijgen, wat deed ú dan?

november 2000

Soloapparatuur

Het gonst van de geruchten over soloapparatuur. Het bestaat al een halve eeuw, maar ineens is daar die reclame campagne van de firma X en de hele wereld wil soloapparatuur. De wildste verhalen doen de ronde: "je kunt er veel beter mee horen!", of "Vergaderen is een peuleschil geworden!! Neem nu de Microlink! Gons, gons, gons!"

De Microlink, de Microlink. Niemand weet het precies, maar het is de oplossing voor al uw problemen. Ik zal een poging doen er iets over te vertellen.

Soloapparatuur in het algemeen bestaat uit een zendertje dat gedragen wordt door degene die geacht wordt te spreken. De slechthorende luisteraar draagt een ontvangertje en kan zo draadloos de stem van de spreker direct in zijn oor beluisteren. Het voordeel is dat U nu af bent van bijgeluiden en galm. Die twee doosjes met transistors en microfoontjes en batterijtjes hoeven niet meer dan ongeveer 300 gulden inkoop te kosten, maar om onbegrijpelijke redenen vragen de fabrikanten van Soloapparatuur er 4000 gulden voor. Dat was mij 20 jaar geleden al een raadsel en het raadsel is nog steeds niet opgelost. Maar dit terzijde. Wat is nu het bijzondere van de Microlink? Het bijzondere is dat hij zo bijzonder klein is. De ontvanger is zo groot als een vingerhoed en kan aangeklikt worden onder aan het hoortoestel. Niet alleen aan een hoortoestel van de Mi-

crolink-firma (Phonak) maar ook aan andere merken (Ja, dat is nu eens echt aardig van de firma Phonak, eerlijk is eerlijk. Dat zie je niet veel, hoor) Het zendertje is zo groot als een fikse vulpen en dat is ook best handig. Toepassingen te over: U maakt met uw partner een fietstochtje. Uw partner draagt de vulpen en U klikt uw ontvangertje aan uw hoortoestel. Al kwebbelend fietst u een mooi eind weg. Of bij de rondleiding in het museum. U geeft de pen aan uw gids en u kunt rustig achteraan de rij gaan staan. Of u kijkt thuis bij uw vader en uw moeder televisie en u legt de pen bij de luidspreker: een miniatuur ringleiding! Een feest inderdaad, hoewel u er niet goedhorend mee wordt. Want de vervormingen in uw oor lost hij niet op.

Hij brengt alleen de spreker dichterbij. En in een vergadering of bij een feestje hebt U er natuurlijk niets aan. Want het werkt alleen wanneer er sprake is van één spreker! Maar een aardig idee is het zeker. En nu de prijs nog een beetje omhoog. Maar dat zal wel een ijdele hoop blijven....

januari 2001

CROS

Bij de novemberaflevering van 'hoorapparatenpraat' was een wat oudere man te zien die trots zijn oorhangertje toonde dat ingelegd was met duizenden briljantjes. De oplettende lezer kon zien dat er uit dit hoortoestel een draadje kwam dat achter zijn hals verdween. Even was ik verrast. Betrof het hier een nieuwe ontwikkeling die aan mijn aandacht ontsnapt was? Had de tekenaar mij hier subtiel op willen wijzen? Ineens begreep

ik het. Deze man droeg een CROS-toestel! Wat is dat nou weer, hoor ik u denken.

CROS is de afkorting van Contralateral Routing Of Signals, oftewel: "het naar de andere kant brengen van het geluid". Het is bedoeld voor mensen met één doof oor en één normaal oor. De extra microfoon komt bij het dove oor en voert het geluid kant via het draadje naar een hoortoestel op het goede oor. Op deze manier kunnen geluiden die aangeboden worden aan de dove kant toch gehoord worden met het goede oor. In speciale situaties kunt u dan beter horen. In vergaderingen of in de kerk bijvoorbeeld., Want daar willen mensen naast u nog wel eens wat in uw oor fluisteren en als dat oor doof is, maakt dat een wat vreemde indruk. Ook kan het handig zijn in de bus, of bij een verjaardag, waarbij uw gesprekspartner altijd net aan de dove kant blijkt te zitten. Denk echter niet dat u er weer een oor bij hebt. Het is alleen een truc om geluid bij uw goede oor te krijgen. Om in geroezemoes goed spraak te kunnen verstaan hebt

u nog steeds twee afzonderlijk werkende gehoororganen nodig en dat geeft een CROS-toestel u niet. Mensen die aan kant normaal horen vinden meestal dat ze er te weinig baat bij hebben en houden het voor gezien.

De extra microfoon is aan- en af te koppelen. Mensen die aan hun goede oor toch al een hoortoestel dragen, maken daarom wel eens gebruik van CROS. Wanneer je dan behoefte hebt aan zo'n ondersteuning, koppel je het microfoontje gewoon even aan. Zo'n toestel heet dan BI-CROS. Het is trouwens mogelijk om het draadje niet via de nek te laten lopen maar via de bovenkant

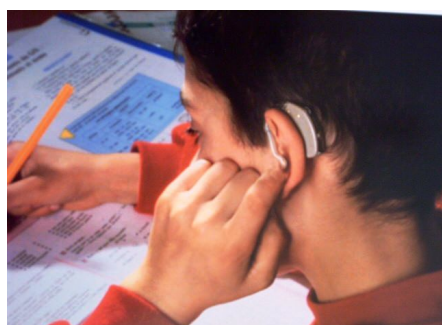
van de bril (haast onzichtbaar!) Het hoortoestel en het extra microfoontje wordt dan deel van de brilpoot. Wanneer u die bril toch de hele dag op moet hebben is dit wel een erg elegante oplossing. Het wordt 'comfort-CROS' genoemd. Als u dit wat lijkt, overleg dan eens met uw audiciën.

februari 2001

Hoorapparatenpraat

In een Amerikaans KNO-tijdschrift las ik een enthousiast verhaal.

Widex hoortoestellenfabriek heeft een importeur in India gevonden. Er staat een foto bij van een lachende, in tulband gehulde meneer, die tot landelijk bedrijfsleider is benoemd. Verder zie U een foto van een donker jongetje met een knol van een wit hoorapparaat achter zijn oor.

Trots vermeldt het verhaal hoe fantastisch dit jongetje zijn communicatieve vaardigheden verbeterde dank zij het Senso P38 gehoorapparaat.

Een wit hoortoestel, u leest het goed! Ongelooflijk. Mijn ogen vielen uit mijn hoofd toen ik dit zag. Wie is er hier nu trots waarop? Denkt u dat de Indiase audiciën die dit huzarenstukje heeft verricht met het jongetje en zijn familie heeft besproken dat er ook hoortoestellen zijn in de kleur van zijn haar? En toen moet het jongetje gezegd hebben dat hij liever een witte had dan een donkere. Want rijke westerse mensen hebben ook witte apparaten, dus het begin is er, moet het jongetje gedacht hebben.

Maar eerlijk gezegd betwijfel ik of het zo gegaan is. Als dit jongetje ten gevolge van een vreselijke ziekte kaal geworden zou zijn, zouden ze hem dan een blonde pruik op hebben gezet en vervolgens hem trots in een Amerikaanse pruikenmakers -tijdschrift zetten? U hoort het goed: ik ben spinnijdig. Nee, doe mij dan maar die Nederlandse verzekeraar die in paginagrote advertenties fijntjes laat weten dat dit aspect van de hoorrevalidatie tamelijk ondergeschoffeld wordt. Een pracht advertentie! Eindelijk, eindelijk eens luidruchtig aandacht gevraagd voor de mensen die geen zin hebben om met een uithangbord te paraderen. Dat deze verzekeraar u 'gidst' naar een passend gekleurd hoortoestel (zoals de advertentie beweert) lijkt me wel heel optimistisch, maar goed, het begin is er, zullen we maar zeggen. Ik heb het in deze column al eens eerder gezegd: Natuurlijk is het je goed recht om nadrukkelijk je handicap te tonen als je meent dat dat in je voordeel is. Maar het is ook je goed recht om ervoor te kiezen jezelf zo onopvallend mogelijk te revalideren. Maar om te kiezen moet je ook keus hebben. Het is opmerkelijk hoeveel mensen, die al jaren hoortoestel-drager zijn, niet weten dat er hoortoestellen zijn in de kleur van je haar. Kennelijk heeft niemand het ze verteld. En dat heeft die verzekeraar goed begrepen. Net zo eigenaardig is het dat miniatuur IHO's beige blijven. Hebt u wel eens bewust naar iemands gehoorgang gekeken? Dat is een donker gat! Dus moet een hoortoestel dat bedoeld is om dat gat te vullen ook donker zijn! Ja toch? Nou, mooi niet dus.

maart 2001 (bron: ENT News. Vol. 9 nr 6. blz 141)

Hoorplezier

Mevrouw Winkelman is al wat op leeftijd. Door de buurt wordt zij liefdevol "oma Winkelman" genoemd. Een jaar of twee geleden schafte zij zich een rijwiel met hulpmotortje aan. Geleverd door Rijwielvakhandel Wijkstra & Zoon. Rijwielhersteller B. Wijkstra, zoon van oprichter L. Wijkstra is trots op zijn zaak die net voor duizenden gulden verbouwd is om te voldoen aan de eisen van de branche vereniging. Er staat een bordje in zijn etalage met de tekst "Koopt bij de man die ook repareren kan". Zijn monteurs hebben allen hun diploma vakbekwaamheid rijwielherstelbedrijf gehaald. Hier kocht oma Winkelman 20 jaar geleden al haar fiets en nu dus haar Batavette.

Op een dag zal oma Winkelman met haar tweewieler boodschappen gaan doen, maar het motortje weigert helaas elke dienst. Wat nu? Goede raad is duur. Juist als oma Winkelman dan maar met de Batavette aan de hand naar Wijkstra zal sjokken, valt er een fraai ogende folder door de brievenbus. "FIETSPLEZIER!" staat er op. En daaronder "onze fietsspecialist komt bij u thuis!". Dit is wel erg verleidelijk, denkt oma Winkelman. Zij belt het gratis nummer 0800-123 en het duurt niet lang of daar staat een keurig geklede heer voor de deur met een diplomaten koffertje: de fietsspecialist! Voortvarend tovert hij uit zijn koffertje een tubetje solutie, wat stukjes roze binnenband en 3 bandenlichters. Hij tikt en klopt wat tegen de Batavette, draait eens aan een moertje en stelt vast dat mevrouw Winkelman helaas een nieuw vervoermiddel moet heb-

ben. Toevallig heeft hij echter een aantrekkelijke aanbieding en voor oma Winkelman er erg in heeft is zij de beduusde eigenares van een spiksplinternieuwe Koreanette. De fietsspecialist neemt afscheid met een net iets te warme handdruk. "Dit zal Wijkstra niet zo leuk vinden" denkt oma Winkelman, "En als er nou eens wat mee is?" denkt oma. "Wat dan?" En door wie wordt dit eigenlijk betaald...??

Ze rijdt weg op haar fonkelende Koreanette, maar ergens knaagt er iets, niet zozeer in haar nieuwe vervoermiddel als wel in haar eigen binnenste. Waarom heeft ze nu geen blij gevoel?

Ik vergat nog te zeggen dat oma Winkelman ook hoortoestellen heeft. Op zekere dag weigerde er een dienst. En juist toen zij met een doof oor op weg zou naar haar audiciën (de firma Bee Luisterman, hoorapparaten sinds 1958) rolde er een prachtige folder in de bus. "HOORPLEZIER!" stond er boven.....

oktober 2001

Gebakken lucht

De firma Beter Horen brengt opzienbarend nieuws: de methode Amplifit. De firma spreekt over een 'nieuw hoorconcept', 'de beste oplossing voor individuele hoorwensen' en van een 'innovatieve ontwikkeling voor slechthorenden, gebaseerd op de laatste kennis van psycho-akoestiek' Dat is om den drommel niet niks en ook zegt de firma er ook nog bij dat "niet het hoortoestel, maar de individuele gehoorwensen van de gebruiker centraal staan". Dit laatste is natuurlijk de grootste verrassing, want dat had u van een audiciën natuurlijk juist niet verwacht!

Gespannen lees ik verder. 'Amplifit betekent een grote stap voorwaarts in de diagnostiek van individuele hoorproblemen' Aha, begrijp ik nu, men heeft het over diagnostiek! Diagnostiek betekent het vaststellen van wat er aan de hand is. Omdat ik altijd wel benieuwd ben naar wat er aan de hand is lees ik nieuwsgierig verder. De gedachte achter Amplifit is - zo gaat het persbericht verder - dat als elk hoorprobleem uniek is, ook de oplossing dient te variëren per persoon. De een heeft moeite met hoge tonen, de ander met lage. Weer een ander hoort slecht in het verkeer, terwijl sommigen de telefoon niet horen overgaan. Ja, dat is natuurlijk een waarheid als een koe, maar een nieuw hoorconcept vind ik deze constatering nog niet. 'Met deze methode kunnen hoortoestellen aangepast worden', lees ik verder. 'De aanpassingen worden, in tegenstelling tot traditionele methoden, benaderd in termen van wensen en verwach-

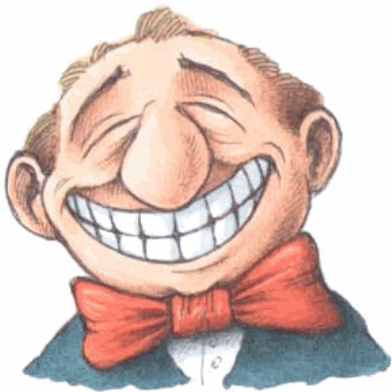
tingen van de betrokkenen.' Wat krijgen we nou? Ik weet niet beter dan dat de traditionele methode nu juist is, is dat uw toestellen aangepast worden op basis van uw wensen en uw verwachtingen. Eerlijk gezegd vind ik dat nou niet zo aardig van de hoorspecialist. En wereldschokkend kan ik deze 'diagnostische' methode ook nog steeds niet vinden. Maar dan zie ik 'De hoorspecialist inventariseert de individuele hoorsituatie en wensen van zijn klant' - u raadt het niet - 'met videoclips!' Eureka! Eindelijk uw hoorprobleem opgelost met de laatste ontwikkelingen op het gebied van de psycho-akoestiek. Een videoclip! Je moet er maar opkomen. Met een grote stap voorwaarts in de diagnostiek heeft dit natuurlijk niets van doen, maar een kniesoor die daar op let. Hier corresponderen de visuele prikkels met de auditieve, zegt de hoorspecialist fijntjes. Hij legt het oor te luisteren bij de praktijk, zegt hij ook nog. Of hij zijn eigen oor bedoelt of dat van u wordt mij niet duidelijk, maar dat dit een innovatieve ontwikkeling is, dat zal duidelijk zijn. En na een proefperiode evalueert de hoorspecialist samen met de klant ook nog eens het resultaat, lees ik. Wat natuurlijk ook niet niks is. Kortom - besluit het persbericht - Amplifit garandeert de beste oplossing voor individuele hoorwensen. Ik ben diep onder de indruk. Van zoveel gebakken lucht.

januari 2002

Zwart of wit

Men vroeg mij eens iets te schrijven over punten van aandacht bij de aanschaf van hoortoestellen. Het eerste probleem dat ik daarbij tegenkom is dat het voor u lastig zal zijn te beoordelen of bijvoorbeeld dynamiekcompressie nu wel of niet geschikt is voor uw gehoor. En of u AGC nodig hebt in 7 frequentiebanden of in 20. Ik zal daarom een paar zaken noemen die vooral van praktisch belang zijn.

geweldige service...

Om te beginnen hoeft het duurste hoortoestel helemaal niet voor u het beste te zijn en een goedkoop hoortoestel is helemaal niet per definitie slecht.

Ook is het goed te bedenken dat niet bij alle audiciëns de eigen bijdrage hetzelfde is, maar ook niet de service!

Hoe komt u daarachter zonder zelf door schade en schande wijs te moeten worden? Wel, informeer eens bij kennissen en vraag bij verschillende audiciëns eens naar wat prijzen. Hebt u in uw woonplaats slechts één audiciën (wat veel voorkomt) dan hebt u natuurlijk weinig keus. Maar anderzijds gaat het halve dorp naar hem toe dus u kunt er snel achter komen wat hij voor zijn geld doet. Voorts zijn er toestellen die achter het oor en toestellen die geheel in het oor (de IHO) gedragen worden. Het nadeel van de IHO is dat hij wat gevoeliger is voor storingen en bovendien sneller gaat rondzingen (piepen)

Iets anders: Zijn harde geluiden vaak te hard? Laat het toestel dan wat bijstellen. Klinkt het geluid te hol of dreunen uw voetstappen zo? Vraag de audiciën, want daar kan veelal wat aan gedaan worden. De ventilatie-opening in het oorstukje groter maken bijvoorbeeld. De kans op piepen neemt hierdoor helaas ook weer wat toe. De meeste digitale toestellen piepen minder snel dan analoge, maar het is de vraag hoe belangrijk dat in uw geval is, omdat vooral de mensen met ernstige gehoorverliezen daar last van hebben. Is dat bij u het geval vraag dan eens naar een wat flexibeler oorstukje. Ook daar zit weer een nadeel aan, hoewel overkomelijk. De invloed van lichaamswarmte en lichaamsvocht op zo'n flexibel oorstukje maakt dat na een paar maanden het oorstukje gaat verkleuren en langzamerhand verhardt. Dat ziet er niet fris uit, hoewel dat er niets mee te maken heeft. Maar toch....

Tot slot van deze handvol overwegingen: denk eens aan de kleur van het toestel. U kunt alle achter het oortoestellen krijgen in een lichte, een donkere en een grijze tint. Dus als u een zwarte huidkleur hebt en u wilt dolgraag een beige hoortoestel, dan kan dat. Het is maar een weet.

maart 2002

Ongelooflijk

Neem nou Achmed en zijn vrouw Oemi. Uit Somalië gevlucht.

Al pingpongend en biljartend wachten ze nu al meer dan een jaar op de behandeling van hun asielaanvraag. En ja , als de

verveling toeslaat willen daar wel eens

kleine kindertjes van komen. Kortom, daar is ineens Achmed junior.

Een maand of wat na de geboorte van

Achmedje (de asielaanvraag is nog steeds niet in behandeling genomen) beginnen de

ouders te vrezen dat hun knulletje mis-

schien wel niet goed hoort en zij komen met hun twijfels bij de

Asielzoekers-dokter. Deze zou baby Achmed graag voor ge-

hooronderzoek doorsturen naar het Audiologisch Centrum, want

daar kunnen ze dat. Maar helaas vinden zij nu de Asielzoekers -

zorgverzekering ZRA op hun pad. Deze vergoedt , blijkens een

brief, namelijk sinds enige tijd geen audiologische zorg meer bij

asielzoekers zonder A-status. Hadden ze maar geen asiel moe-

ten aanvragen. Of hadden ze maar geen kind moeten krijgen

onder het pingpongen. Zoiets moet de ZRA gedacht hebben.

Hoe dan ook: het schijnt onderdeel te zijn van een soort ont-

moedigingsbeleid. Zit je in Afrika gezellig te piekeren over een

vlucht naar Holland, moet je niet denken dat je baby daar een

fatsoenlijk gehooronderzoek krijgt. Misschien bedenk je je dan

wel, of zo. Maar gelukkig laat ZRA Achmed en Oemi toch niet

helemaal in de steek. Kleine Achmed mag namelijk wel één

hoorapparaatje. De enige voorwaarde is dat dat wordt aange-

schaft bij de door de ZRA aangewezen - goedkope - audiciën.

Laat ik het maar verklappen, dat blijkt Hans Anders te zijn."

Want Hans levert hoortoestellen van goede kwaliteit", zegt

ZRA er gauw bij. Dat mag waar wezen, maar dat een aannemer prima gevelplaten gebruikt wil nog niet zeggen dat hij goede torens bouwt, zoals ze in Leeuwarden zeggen. Maar goed, het is niet Anders.

Hoe nu verder? Want ondanks alle goede bedoelingen zit Hans nu toch met een probleem. Namelijk: hoe moet hij een hoorapparaatje aanmeten als hij niet weet hoe slechthorend de kleine Achmed is.

Sterker nog: hij wéét niet eens of Achmedje wel slechthorend is. En het blijkt dat gehooronderzoek

bij zeer jonge kinderen een vak apart is, dat in elk geval lastig is te beoefenen tussen de geslepen zonnebrillen van 20 Euro en de contactlens-schoonmaaksetjes. Nog afgezien van zaken als taalontwikkeling en opvoeding van een slechthorend of doof kind. Je zult als audiciën toch maar in zo'n lastig parket gemanoeuvreerd worden door een zorgverzekeraar.

Goh... ik heb echt met Hans Anders te doen.

april 2002

Help.

Natuurlijk hebt u persoonlijk er geen moeite mee, maar het zal u verbazen hoeveel mensen niet weten wat de schakelaar op uw hoortoestel allemaal kan.

U kunt er uw toestel mee aan en uit zetten, maar ook op ringleiding zetten en soms dat zelfs zonder dat u de andere geluiden kwijtraakt. Eigenlijk best jammer als u dat niet weet. Sommige toestellen kunt u niet uitzetten met de schakelaar maar u moet de batterijklep een beetje uittrekken. Ook handig om te weten.

Laatst op een zaterdag was ik in de supermarkt en ik zag een echtpaar op leeftijd met een karretje langs de schappen scharrelen. Uit het oor van de man kwam een afschuwelijk gefluit zonder dat hij of zijn echtgenote daar iets van merkte. De rest van de winkel wel, maar niemand die iets zei. Ik zag dat zijn oorstukje half uit het oor hing. Ik aarzelde. Zaterdag bij Albert Heijn. Ik heb het toch maar gedaan. Ter plaatse heb ik hem, maar ook zijn vrouw laten zien hoe het wel moest. Dat blijkt dus bij lang niet iedere hoortoesteldrager vanzelfsprekend te zijn.

Ik ken ook een alleraardigste heer die met veel kracht er in geslaagd was de batterij er verkeerd in te doen. Hij kwam met klachten over een niet werkend hoortoestel. Ja, dat krijg je dan. Ik ken ook een dame die haar hoortoestel in de warme chocolademelk had laten vallen. Einde hoortoestel hoor ik u

denken, maar dat bleek nu juist weer mee te vallen, hij overleefde de onderdompeling. Dat is weliswaar heel mooi, maar toch wil ik U niet aanraden om uw hoortoestel nu voortaan na het avondeten samen met de borden en pannen door een sopje te halen.

Maar hoe maakt u uw oorstukje dan wel schoon is nu de brandende vraag?

Welnu, door het los te nemen van uw hoortoestel. Het oorstukje mag namelijk wel mee in het sopje (als u het eetgerei gehad hebt). Na afloop even onder de kraan houden en het slangetje droogblazen (en in deze volgorde) .

U kunt daarvoor zelfs een heel professioneel blaasknijpertje kopen. Als u toch zelf blaast kunt u trouwens beter zuigen, want dan haalt u er geen vochtige lucht uit uw longen doorheen.

Jeempie, denkt u nu. Hoe onthoud ik dat allemaal? Wel, ik heb een wondermooie oplossing voor u.

De NVVS heeft een prachtige HELPKAART. Hij kost 1 euro en u doet er uw oude tante waarschijnlijk een enorm plezier mee. Want zelf hebt u hem natuurlijk niet nodig. Toch?

juni 2002

Rondleidingen en strijkijzers

Over ringleiding, Sennheisers en en soloapparatuur doen de wildste verhalen de ronde. Ook de vreemdste benamingen trouwens. Men vraagt mij bijvoorbeeld rustig om een rondleiding, een strijkijzer of een kringloop. Maar de misverstanden over de werking staan voorop. Er komen mensen bij het AC met het vrij dwingende verzoek om een ringleiding, want ze hebben vernomen dat je daar in gezelschap beter mee kunt verstaan. Ik zal een poging doen wat duidelijkheid te brengen.

Ringleiding, Sennheiser (infrarood) en Soloapparatuur zijn instrumenten om de invloed van stoorgeluid te verminderen, maar zij doen dat allemaal in principe op dezelfde manier. Namelijk door het gewenste geluid als het ware naar u toe te brengen. Daardoor wordt de achtergrond relatief zwakker. Het ringleidingapparaat zet het geluid van de TV (of een spreker) om in een zwakke elektrische stroom. Deze stroom wordt door een draad langs de kamerwanden gestuurd: de eigenlijke ring dus. Als u binnen die lus blijft en uw hoortoestel beschikt over een zg. luisterspoel dan kan deze de stroom uit de lus vertalen en uw hoortoestel maakt er weer geluid van. Op deze manier krijgt u het TV geluid direct in uw oor aangeboden en hebt u geen last meer van galm of andere hinderlijkheden in de ruimte waar u bent. De Sennheiser infraroodset zet het TV geluid niet om in electriciteit, maar in onzichtbaar licht. U draagt daarbij een lichtontvangertje dat het licht weer omzet in geluid. Het werkt eigenlijk precies zo als de afstandsbediening van de TV,

maar dan in omgekeerde richting. En ook hier hebt u het geluid van de TV als het ware naar u toegehaald. Een soloset tenslotte, zet het geluid van bijvoorbeeld een spreker, om in een radiogolf.

U als slechthorende draagt daarbij een (speciaal) radio-ontvanger-tje dat het ontvangen signaal weer vertaalt naar uw hoortoestel. En ook hier weer hebt u de spreker als het ware naar u toegehaald.

Het grote misverstand nu is dat u dacht iedereen beter kunt verstaan, maar het blijkt slechts degene (of datgene) te zijn waar de zender is. Het is en blijft namelijk een-richtings-verkeer. Natuurlijk kunt u tijdens een gezellige avond met vrienden de zender midden op tafel zetten, maar dan zal hij alle door elkaar kakelende vrienden even luid in uw oor trachten te persen en het is de vraag of U daar blij van wordt.

mei 2002

Op de Koffie

Een nieuw begrip in hoortoestellenland is "de-regulering". Bedoeld wordt het afschaffen van regels. Tot voor kort moest u steeds een akkoordverklaring hebben van een Audiologisch Centrum of een KNO arts als u voor vergoeding voor uw hoortoestellen in aanmerking wilde komen. De overheid heeft nu besloten dat dat niet meer verplicht is. U bekijkt het maar. De overheid vindt een hoortoestel vanaf nu een consumptieartikel zoals een video of een koelkast.

De overheid vindt dat de verzekeraar zelf mag kiezen wat hij in zijn polisvoorwaarden zet. De ene verzekeraar zal dan van u verlangen dat u via de KNO arts of het AC gaat, de andere verzekeraar kan dat niets schelen. In elk geval kan het de overheid niets meer schelen.

Is dat nu fijn? Veel audiciëns vinden dat inderdaad fijn. In onze regio is zelfs een audiciën die in een juichend rondschrijven aan de huisartsen roept "U mag de KNO arts en het AC overslaan!" .

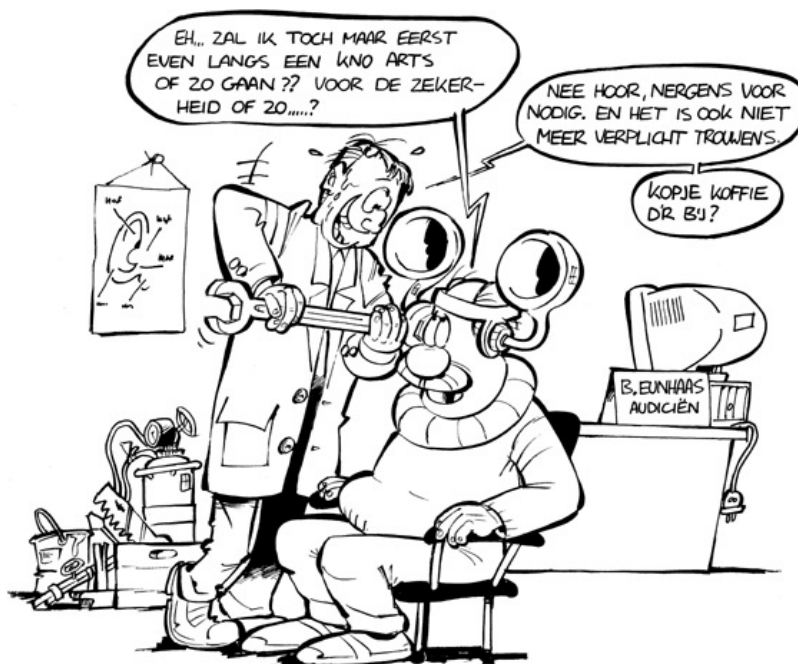
Kennelijk werden die als hinderlijk ervaren. Je vraagt je af waarom. Maar enfin. Het valt te hopen dat de nieuwe wet in uw voordeel is, maar helaas is dat verre van zeker. Kent u bijvoorbeeld de oorzaak is van uw slechthorendheid? En weet u wat het betekent als uw gehoor aan beide zijden niet gelijk is? Hebt u een opereerbaar gehoorverlies of moet u het maar aan-

vaarden? Als u een peperduur hoortoestel geadviseerd krijgt, wie is dan het beste af? U of de audiciën? Wie zal het zeggen? Ik kreeg laatst bij een opticien een briladvies van 300 Euro. Ik ging toch nog maar eerst even langs de oogarts, die mij aanraade een brilletje bij de ijzerwinkel te kopen voor 3 Euro. Goed idee geweest, die oogarts.

Er is landelijk druk overleg is geweest om te komen tot een soort model verwijzing. Aan dat overleg hebben meegedaan de KNO-vereniging, de gezamenlijke Audiologische Centra, de NVVS (de vereniging van slechthorenden), de Gemeenschappelijke Audiologische Industrieën en - u raadt het niet - de Vereniging van Audiciënsbedrijven (de NVAB). In dit model worden verzekeraars geïnformeerd over de verschillende patiëntengroepen en wie daarvan een zeker risico lopen als zij zonder tussenkomst van KNO arts of AC een hoortoestel aanschaffen.

Dus als u een audiciëns-zaak binnenstapt zonder naar de dokter geweest te zijn, realiseert u zich dan dat er een kans bestaat dat u op de koffie komt.

juli 2002

BAHA

Fantastische verhalen doen de ronde over de BAHA. Ja, wie zou niet een BAHA willen hebben? Zelfs CI-dragers vragen ernaar; maar wat is het nu eigenlijk?

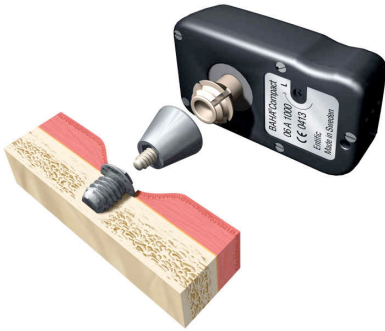
De letters BAHA staan voor *Bone Anchored Hearing Aid* ofwel het 'Bot-Anker Hoor-Apparaat'. Ondanks de moeilijke naam is de BAHA in principe een heel gewoon hoortoestel. Het verschil met een conventioneel toestel is echter de wijze waarop het geluid aan het gehoorzintuig wordt aangeboden.

Een gewoon hoortoestel biedt geluid aan via de gehoorgang, het trommelvlies, de gehoorbeentjes en dan via het slakkenhuis aan het gehoorzintuig. Dat heet 'luchtgeleiding'. Er zijn ook toestellen die hun geluid aanbieden rechtsreeks aan het slakkenhuis, dwars door het bot achter het oor. Zo'n toestel heet een bot- of beengeleider. Een beengeleider bestaat uit een versterkertje (het eigenlijke hoortoestel) dat via een draadje verbonden is met een trilblokje. Dit trilblokje wordt geplaatst op het bot achter het oor en wordt op zijn plaats gehouden door een beugel over het hoofd. Anders valt hij namelijk op de grond.

Natuurlijk is het geen genoegen om op die manier aan je communicatie te komen. Het wordt dan ook alleen toegepast als - bijvoorbeeld bij onophoudelijke oorontstekingen - een gewoon hoortoestel niet verdragen wordt.

De nadelen van een beengeleider zijn kort samengevat: een ietwat blikkerig geluid (maar dat went wel), na een paar jaar

een deuk in je hoofd op de plaats waar het trilblokje zit (dat went wat minder) en natuurlijk de ongemakkelijkheid van de hele bedoening (dat went nooit).

En kijk, om al die nadelen het hoofd te bieden, is de BAHA uitgevonden! Er wordt dan een speciaal boutje bevestigd in het bot achter het oor. Daarop wordt het trilblokje vastgeklit. Hierdoor maakt het toestel zelf geen contact meer met de huid. Geen deuk meer in je hoofd, geen beugel meer op je hoofd en geen draden meer aan je hoofd. Best handig, maar als u kiezen mag, ga dan maar voor een gewoon hoortoestel.

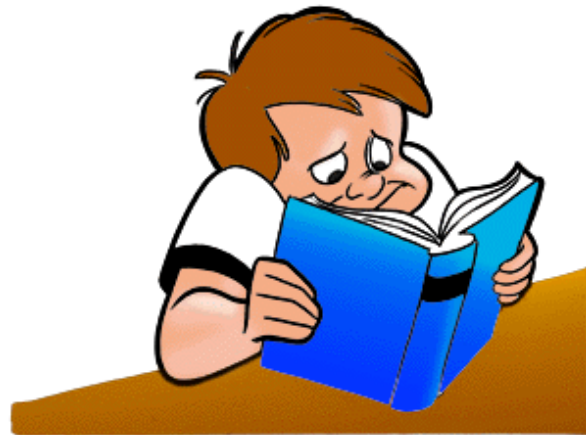
Omdat een botgeleidingstoestel, zoals de BAHA, het geluid als trilling aan de schedel aanbiedt, horen beide slakkenhuizen in principe hetzelfde. Richtinghoren is er dan niet bij en spraakverstaan in geroezemoes is ook al niet geweldig. Toch is de laatste jaren gebleken - en niemand begrijpt precies hoe dat kan - dat het aanbrengen van een BAHA achter elk oor het richtinghoren wel degelijk herstellen of verbeteren kan. Het blijft een raadselachtig vak, die audiologie ...

november 2002

Zangvogel

Een Amerikaans bedrijf (hoe kan het ook anders) heeft een weggooi-hoortoestelletje op de markt gebracht. Het luistert naar de poëtische naam Songbird oftewel Zangvogel. Nou komt het wel meer voor dat mensen hun hoortoestel uit ergernis in de prullenbak willen dumpen, maar dit toestel is als zodanig daarvoor bedoeld (na gebruik dan).

Ik las in een tijdschrift een bespreking van het toestel door Brian Moore. Brian Moore is niet de eerst de beste, of juist wel de eerste de beste zou ik moeten zeggen. Hij is een man met allure, in de wetenschappelijke wereld hoog gewaardeerd. Ik neem zijn bespreking dan ook zeer serieus.

Brian Moore

Na een uitleg over allerlei technische zaken als vervorming, versterking en begrenzing, concludeert hij: 'Hoewel het een weggooitoestel is en hoewel het relatief goedkoop is, is dit een uitstekend hoortoestelletje.' En als Brian Moore zegt dat het een uitstekend hoortoestel is dan is dat zo, dat mag u van mij aannemen.

Wat zou zo'n toestel nu kosten, vroeg ik mij af. Brian Moore vertelde het er niet bij, maar via internet vond ik dat in Amerika dit toestel 80 dollar (dus ook 80 euro's) kost. Meneer Zangvogel vertelt dat de batterij 44 dagen meegaat als je het toestel 16 uur per dag zou dragen. Dat is bijna twee euro per dag. 'Vijf

piek', zou ik vroeger gezegd hebben. Ja daar schrikt u wel even van, hè? Nu heb ik twee vragen: Hoe komt het nu toch dat men uitstekende hoortoestelletjes kan maken voor piepelige prijsjes, maar dat ik daar in Nederland nooit wat van merk? En de tweede vraag heeft te maken met de batterijkosten. Want 2 euro per dag is niet niks (voor iemand die niet rookt). Is het dan echt niet mogelijk om in dit spotgoedkope, maar volgens Moore uitstekende zangvogeltje een batterijtje te zetten waarmee je dan misschien niet 44 dagen doet, maar waardoor het horen de helft per dag kost?

En tot slot: mijn wat onderhuidse milieubewustzijn steekt ineens ook de kop weer op. We gooien met ons allen per dag, per maand en per jaar een ongelooflijke hoeveelheid afgedankte dingen weg. Moeten daar nu dan ook nog eens weggooi-hoortoestellen bij? Een batterij weggoaien is één. Maar elke anderhalve maand je hele hoorapparaat bij het vuil is twee. Ik vind het een beetje een dilemma ...

januari 2003

Een emmer in de storm

Halverwege de jaren tachtig werd ik eens geïnterviewd voor omroep Friesland. De journalist had voor dit doel een draagbare bandrecorder meegenomen waarop alles werd opgenomen. Na het interview wilde hij graag nog eens een onderzoekskamer zien. Ik liet wat piepjes en kraakjes via een luidspreker horen en daar werd deze meneer erg enthousiast van. Hij hield zijn microfoon voor de luidspreker en wilde de piepjes en kraakjes opnemen want, zei hij, dan kunnen de luisteraars thuis ook testen of hun gehoor in orde is. Maar de uitkomst hangt dan wel erg af van af hoe luid de radio staat, merkte ik op. Meneer was heel even perplex. Gut, ja dat is zo, gaf hij toe. Goed gehooronderzoek is lastig, dat bleek maar weer.

Een soortgelijk probleem heeft ook de telefoon. Er zijn in het verleden wel wat pogingen geweest om mensen een gehoortest te laten doen via de telefoon, maar dat leverde de meest ongelofwaardige uitslagen op. Want, hoe hard klinkt uw telefoon eigenlijk? En klinkt ie altijd en bij elk toestel even luid? Het antwoord is neen.

Maar sinds kort kunt u met de telefoon wel degelijk ontdekken of uw gehoor in orde is of niet. Een oude wens van de dames en heren audiologen en audiciëns is hiermee dan eindelijk in vervulling gegaan. Want eindelijk komt er iets zinvols uit. Het gaat zo. U belt een nummer en u krijgt na een korte instructie een aantal cijfers te horen en gelijktijdig ruis. U toetst de cijfers

die u hoort in op uw telefoon en de computer aan de andere kant kijkt of u dat goed hebt gedaan. Na afloop krijgt u de uitslag: goed of niet goed.

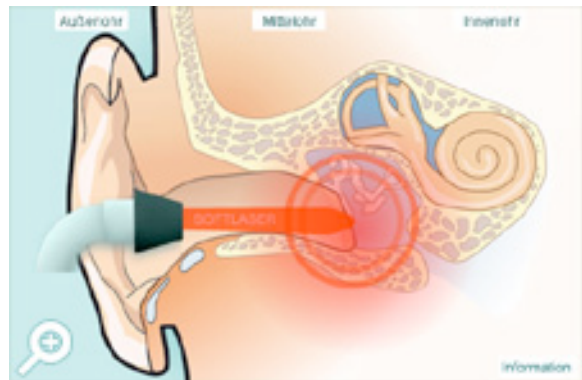
Een mopperaar schreef op internet dat het net klonk of die cijfers werden gesproken door iemand met een emmer over zijn hoofd, onder een viaduct in de storm. Daar kon die man wel eens gelijk in hebben, maar dat betekent niet dat de test niet werkt. De test maakt namelijk gebruik van een heel ander principe dan de meeste slechthorenden gewend zijn, en daar zit 'em nu net de kneep.

Het gaat in deze test namelijk om het **verschil** in luidheid tussen de gesproken cijfers en de stormgeluiden. Slechthorenden hebben een veel groter luidheidsverschil nodig dan goedgehoorden. En omdat het om een verschil gaat en niet meer om de luidheid zelf, kan het via de telefoon. Prachtig! En uw partner - die immers overtuigd is van het eigen goede gehoor - kan dat nu mooi even controleren.

maart 2003

Tijl's Tinnitool

Tijl Uilenspiegel is weer eens opgestaan. Dit keer heeft hij een vernuftig apparaatje meegebracht waarmee hij - als met een toverstokje - subiet uw tinnitus wegvvert. Hardhorendheid lost u er ook mee op, zo vermeldt Tijls website. Zelfs nog sneller dan de tinnitus.

En als u het niet zomaar gelooft mag u deze zg.

Tinnitool voor 149 euro proberen. Die 149 euro bent u dan wel kwijt, ook als de tinnitus onverhoopt niet blijkt te helpen of uw gehoor niet terugkeert. De Tinnitool is een soort lampje, waarmee je van de heer Uilenspiegel een paar weken 20 minuten per dag in je oor moet schijnen. En hoppa: gehoor weer terug en tinnitus weg! Althans, dat zegt meneer Tinnitool. Hij kost bijna 300 euro, maar u mag hem 3 maanden huren voor de helft van dat bedrag. U moet weten: Met omhaal van woorden wordt hier een zg. laserpennen gepresenteerd.

Een laserpennen is een apparaatje is waarmee sprekers door middel van een lichtstraaltje op een projectiescherm iets aan kunnen wijzen. U kunt zo'n ding overal krijgen voor een handvol euro's. Een laserpennen met vrijwel dezelfde specificaties als de Tinnitool vond ik op internet voor nog geen 50 euro (incl. BTW). Nu kunt u met zo'n ding natuurlijk dagelijks een beetje in uw oor gaan schijnen, maar of het ergens tegen helpt, is maar zeer de vraag. De zg. onderzoeken die op de website gepresenteerd worden deugen wetenschappelijk namelijk niet. De Tinnitool lijkt vooral te helpen als u er heilig in gelooft, maar dat geldt voor oorkaarsen en de Tomatismethode ook, dus laten we daar niet al te lang bij stilstaan. Maar vooruit, als u voor nog geen 50 euro met een mooie rode lichtstraal in uw oor

schijnt en de tinnitus gaat niet over, hebt u er in elk geval toch voor uw 50 euri een mooie laserpen aan overgehouden. Maar als u de Tinnitool na drie maanden vruchteloos gebruik terug stuurt bent u wel 149 euro huur kwijt en hebt u er ook nog eens geen mooie rood-licht laserpen aan overgehouden! Tijd Uilenspiegel, jawel. Ik zei het al.

Nog even voor de technisch geïnteresseerden onder u: de Tinnitool wordt gepresenteerd als een 5 milliwatt softlaser met een golflengte van 650 nanometer. Golflengte is een natuurkundig woord voor 'kleur' en 650 nanometer noemen gewone mensen 'rood'. Het is dus eigenlijk een soft ding waar rood licht uitkomt. Het licht dringt wel anderhalve cm in de huid door, zegt Tijd nog. Een ordinaire zaklamp komt trouwens ook al een heel eind. Schijn daar maar eens mee in u mond en kijk hoe mooi uw wangen oplichten....

februari 2006

De Magni-Ear

Een jaar geleden is in HOREN vrij uitgebreid een in-het-oor (IHO)-toestelletje besproken, waarvoor geadverteerd werd in huis-aan-huiskranten. Ook in Metro en Spits, de kranten die gratis verkrijgbaar zijn op de NS-stations, stonden advertenties van het hoortoestel Magni-Ear. De redactie van HOREN vroeg mij toen om commentaar. Dat gaf ik op basis van de handleiding die het toestel bij aanschaf verstrekte. Een oordeel over de techniek kon ik indertijd niet geven. Ik vond het idee (een IHO-tje voor maar fl. 350!) echter zo interessant, dat ik later zo'n ding heb aangeschaft.

Ik ben van een kouwe kermis thuisgekomen! Op de omslagpagina van de postorderfolder wordt ten eerste een ander apparaat afgebeeld dan ik kreeg. Maar ja, zegt de tekst even verderop, het toestel wordt voortdurend verbeterd, waardoor het geleverde model enigszins kan afwijken van de afbeelding.

Ik heb dus kennelijk een verbeterde versie gekregen. Jammer alleen, dat deze er veel minder als een echte IHO uit ziet dan het afgebeelde model. De volumeregelaar - in de vorm van een soort overdrive-pook - laat zich niet bedienen als u het toestel in hebt. Uitnemen dus als u harder of zachter geluid wilt.

Op een soort cilindertje aan het uiteinde, drukt u een van de vier bijgeleverde plastic vormpjes en dat wordt geacht in uw oor te blijven zitten.

Resultaat: een rare klomp plastic, die als een kurk uit uw oor steekt. Erger nog is dat de versterker-eigenschappen een lachertje zijn. Voor de kenners onder u: er zit een enorme bass-boom in rond de 750 hertz, maar boven de 1000 hertz is er niets meer. En

dat is nu juist het toengebied waar de gemiddelde ouder wordende mens wat hulp nodig heeft.

De Magni-Ear verdient de benaming 'hoortoestel' eigenlijk niet. Voortaan dus toch maar naar de KNO-arts of het Audiologisch Centrum als u problemen hebt met horen.

Oorbalsem

In een catalogus van het postorderbedrijf Atelier uit Klaaswaal vond ik aangeprezen een medicinale oorbalsem van het merk Xtra Vita. Nu heb ik natuurlijk een vernauwde blik als het om oren gaat, dus ik ga nieuwgierig lezen. Medicinale oorbalsem, sjonge, wat zou dat wezen? Wel, hier wordt precies voldaan aan de hoofdregel uit de reclamemakerij. Eerst wordt een probleem gecreeerd. Zodat je denkt: "he getsie! Wat een probleem heb ik!" Daarna wordt de oplossing aangeboden.

Hier komt het oorbalsemprobleem. En de oplossing. De tekst begint met: "Bijna iedereen heeft, vaak zonder het te weten, last van een verminderd gehoorvermogen als gevolg van vervuilde gehoorgangen". Mooi he? Je hebt er dus wel last van (last!) maar je weet niet dat je er last van hebt. Geen last dus eigenlijk. En dan die vervuilde gehoorgangen! Dat is me toch een bende daarbinnen! En zonder dat je het weet, dus eigenlijk! Nu komt de beschrijving van al die viezigheid daar in de gehoorgang. Luister goed wat er allemaal in uw oor zit zonder dat u er weet van hebt, maar wel last. Het betreft - volgens de tekst - een mengsel van zweet, smeer, schilfers en stof. Gedverderrie, je zult smetvrees hebben, zeg! En anders krijg je het wel na het lezen van al dit smerigs. "De toegang tot het binnenoor raakt min of meer verstopt" lees ik verder. Bedoeld wordt hier waarschijnlijk het middenoor maar een kniesoor die daarop let. "En zelfs het trommelvlies kan bedekt raken met een hardnekkig vies laagje" joelt de tekst verder. Eigenlijk zijn we met ons allen enorme viespeuken, alleen wisten we dat nog niet. Maar nu wel dus! Maarr, er is licht aan het einde van de tunnel. "Een behandeling per week met een wattestaafje met wat medicinale oorbalsem is voldoende. Het vuil weekt onmiddellijk los en kan simpel worden verwijderd" staat er. De balsem is afgeprijsd van 19,95 naar 14,95

euro voor 25 milliliter. Vijf en dertig gulden zouden wij vroeger hebben gezegd. Of anders gezegd 600 euro of 1300 ouderwetse pietermannen per liter. De balsem is ook geschikt voor het reinigen van gehoorapparaten staat er nog bij. Ja, dat wil ik best geloven. Vast ook wel voor het reinigen van deursloten en braadpannen. Maar daar gaat het nu even niet om. En dan moet u weten dat de KNO arts pertinent afraadt om met wattestaafjes in het oor te gaan zitten peuteren. Het oorsmeer wordt er dan namelijk juist dieper ingedrukt. Het is onzin dat bijna iedereen zonder het zelf te weten last heeft van een verminderd gehoorvermogen door oorsmeer. Echt ongemene nonsens. Mensen beschikken over een goed zelfreinigend systeem voor de gehoorgang.

En als dan toch zich iets te veel oorsmeer heeft opgehoopt (zoals bij mensen die hoortoestellen dragen wel voorkomt) dan doet een druppeltje sla-olie in de gehoorgang ook mooi werk. Vette kans trouwens (woordspeeling!), dat die oorbalsem inderdaad gewone slaolie is. Sla-olie van 600 euro per liter dan.

simple comme bonjour

De Superfoon

Zonder veel woorden....
de superfoon van 40 euro

Nagekomen nog een oude column uit 1991

Bruine schoenen met witte veters (uit 'Horen' - mei 1991)

Is er iets mis in slechthorendenland? Je zou het welhaast denken. De afgelopen twee jaar is er een strijd op leven en dood gevoerd over de prijs van het hoortoestel. De financiers beweren dat er aan het oor van de hoortoesteldrager veel te grof geld wordt verdiend, de leveranciers verdedigen hun marge met te zeggen dat daarmee een hoogstnoodzakelijke service wordt verleend aan de clint. KNO-artsen, audiologen, audiciens, fabrikanten, haast iedereen heeft de afgelopen jaren wel gemeend er iets over te moeten zeggen. Wie kan werkelijk beoordelen hoe altruïstisch de hulpverleners zijn in slechthorendenland? Men is nu bezig daar hard op te studeren. Maar er is meer dat naar arrogantie en ongenteresseerdheid riekt. Ik leg u tien vragen voor. Voor de oplettende lezers liggen de antwoorden erin besloten.

Betutteling en arrogantie

1. Waarom doen voorschrijvers en leveranciers tijdens de aanpasprocedure zo gewichtig over de precieze afregeling van het hoortoestel? Als U een jaar later na een of andere reparatie het toestel weer eens in ontvangst neemt, heeft de reparateur alle regelschroefjes anders gezet en U kunt Uw lol wel op. Bekommert iemand zich dan nog om die paar flutschroefjes?
2. Waarom zou de overheid menen dat slechts 15% van de hoortoesteldragers thuis een ringleiding wenst? U kunt deze onbegrijpelijke gedachtengang vinden in de Staatscourant van 29 december 1988.

3. Waarom mag van de ziekenfondswet een kind onder de zestien jaar uitsluitend een hoortoestel krijgen op voorschrift van een audiologisch centrum, terwijl de audicien tijdens een reparatieperiode zonder overleg doodgemoedereerd een volstrekt ander toestel te leen geeft? Is het nu ineens niet belangrijk meer welk type toestel het kind krijgt? Zou U het trouwens accepteren als de brillen-me-
neer uw kind tijdelijk een brilletje met glazen min 6 mee gaf omdat de eigen bril met glazen min 2 even in reparatie was?

4. Waarom wordt een In-Het-Oor-toestel standaard met een ventilatie-kanaal uitgerust en een gewoon oorstukje standaard niet? Is dat audio-logica?

5. Waarom hoort men toch zo vaak zeggen dat de slechthorende mens zich vooral niet moet schamen zijn hoortoestellen zichtbaar te dragen opdat anderen weten dat zij met een slechthorende van doen hebben? U trekt toch ook niet overal uw broekspijp op om uw kunstbeen te laten zien?

De geleerden weten maar bar weinig over het gehoororgaan. In een tijdperk dat we mensen op de maan kunnen neerzetten en met chirurgische precisie tienduizenden bommen op Irak gooien, is de kennis die we over het oor hebben wel beschamend. Veel meer dan door een plastic banaantje voortgebracht geschetter hebben we u niet te bieden. Natuurlijk vinden rechtgeaarde audiologen, artsen en audiciens dat niet leuk. Wij schamen ons suf en daarom omgeven wij het hoortoestel met magie. Zo mag U bijvoorbeeld NOOIT zelf aan de schroefjes draaien, want daar hebt U geen verstand van. Er komt binnenkort gelukkig een elektronische schroeven-draai-er met een computer erin die wel f 6000,- gaat kosten, zodat u zelf helemaal niet eens meer aan de schroefjes KUNT draaien, al

zou u het WILLEN! Verder maken wij een SOLO-set zo duur dat u van onze medische verklaringen afhankelijk bent om er een vergoed te krijgen. Trouwens, ook voor uw kind weet NIEMAND beter dan de audioloog, welk type hoortoestel het enige juiste is. Ook is het bijzonder GOED voor Uw ego dat de hele wereld ziet dat u een hoortoestel draagt maar slechts 15% van U is slechthorend genoeg om voor een ringleiding in aanmerking te komen. Dat hebben wij allemaal voor u bedacht en beslist en u bent een knapperd als u kunt duidelijk maken wat daar niet aan klopt. Er is ooit een sprookje over geschreven dat de naam kreeg 'De onzichtbare kleren van de keizer'.

Ongïnteresseerdheid en gemakzucht

6. Waarom weten maar zo weinig hoortoestelgebruikers dat er toestellen zijn in de kleur van hun haar, zodat zij zich ook gewone mensen kunnen voelen? Wie zijn ogen niet in zijn zak heeft ziet een rolstoelrijdende man voorbij komen met donker haar, voorzien van een ziek-vlees-keurige banaan achter het oor, of een Surinaamse mevrouw met een roze (een ROZE!) banaan achter het oor en onlangs ontmoette ik zelfs een Marokkaanse jongen met een blanke oor-banaan. Waarom zouden rolstoelrijders, Surinaamse dames en Marokkaanse jongens dat niet erg vinden? Of kan het òns niets schelen wat zij ervan vinden?

7. Waarom hebben maar zo weinig slechthorende mensen een lichtflitsinstallatie om de deurbel of de telefoon te kunnen waarnemen? Wie vertelt ze dat de gemeente waarin ze wonen of de Algemene Arbeidsongeschiktheids Wet dat vaak royaal subsidieert?

8. Waarom wordt een gerepareerd hoortoestel door een fabrikant afgeleverd met alle regelschroefjes op maximum? Waarom niet met alle schroefjes op minimum? Nu bent u afhankelijk van de alertheid

van uw audicien als U zich niet een hoed je wilt schrikken van de herrie.

9. Hoe is het mogelijk dat er in zoveel bejaardencentra zoveel slecht- of niet werkende ringleidingen zijn aangelegd door zoveel slecht- of niet werkende installatiebureaus. Wie accepteert dat?

10. Waarom kan een CROS-toestel wel in donkere kleur geleverd worden maar het bijbehorende snoertje niet? Zou U genoeg nemen met een paar bruine schoenen met witte veters?

Het is niet eenvoudig om hierop antwoorden te suggereren zonder zelf arrogant te lijken. Wie zonder zonden is werpe de eerste steen? Ik moet toegeven dat ik het als zondaar niet echt bezwaarlijk vind af en toe lekker met stenen te gooien in de hoop hier en daar een heilig huisje te raken. Daarom trotseer ik nu de arrogantie en doe ik toch een poging uit te leggen waarom het doodgemakkelijk is om met slechthorenden om te gaan.

Gemakkelijk is: een ringleiding in een schouwburg laten aanleggen en hem niet te laten repareren als hij stuk is. Gemakkelijk is ook: een zo grote partij beige hoortoestellen met korting inkopen dat het wel erg onaantrekkelijk wordt om U een grijs hoorapparaat te adviseren. Gemakkelijk is ook bij het eerste de beste aangelegde snoertje langs de plint jezelf te koesteren in de gedachte dat je toch maar weer iets heel moois hebt gedaan voor de slechthorenden.

Om elke keer weer te moeten denken aan een bij het haar passende kleur, aan lichtflitsers, aan een deugdelijke ringleiding, aan randapparatuur, aan 'Wat kan ik voor u doen?', dat vraagt een zekere betrokkenheid en organisatie. Het is mijn indruk dat daaraan

hier en daar nog wel wat schort. Een hoortoestel is soms verleidelijk snel voorgeschreven, geleverd en verkocht.

P. T. Kraft, audioloog, Audiologisch Centrum Friesland, Leeuwarden mei 1991